

**РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ СТУДЕНТІВ ЩОДО
ЗАДОВОЛЕНOSTІ ЯКІСТЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 076 «ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА
ДІЯЛЬНІСТЬ / ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ТОРГІВЛЯ»
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «ЕКОНОМІКА БІЗНЕСУ»
ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Відповідно до Розпорядження №48 від 16.05.2025 р., з 19 по 30 травня 2025 року було проведено опитування здобувачів вищої освіти щодо їх задоволеності якістю освітнього процесу за II семестр 2024-2025 навчального року, у розрізі кожної навчальної дисципліни.

Опитування проводилось відповідно до ст. 16 Закону України «Про вищу освіту», на виконання п. 4.4 положення «Про освітні програми в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», п. 5.2 положення «Про гарантії освітньої програми, групу забезпечення спеціальності та проєктну групу Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», п. 2.3 положення «Про внутрішню систему забезпечення якості освіти Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

Було опитано студентів всіх форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність / Підприємництво та торгівля», у кількості 93 особи, тобто в опитуванні взяли участь 92% студентів 1-4 курсів навчання. Таким чином вибірка охоплення є цілком адекватною, усі опитані студенти навчаються за освітньо-професійною програмою «Економіка бізнесу».

Методика проведення опитування аналогічна попереднім:

- опитування використання Гугл-форм;
- забезпечення абсолютної анонімності учасників опитування;
- відсутність ідентифікації / персоніфікації респондента;
- усунення впливу на респондентів;
- недопущення випадків упередженості чи викривлення думок.

Перелік наведених в анкеті питань сформовано за рекомендаціями практичного психолога Полтавської політехніки. За структурою відповідей на питання, передбачалось наступне:

- вираження позитивної / негативної оцінки;
- виставлення диференційованої бальної оцінки (відповідно до шкали оцінювання);
- висловлення власних коментарів щодо задоволеності респондентів якістю освітнього процесу, зауважень та побажань з покращення освітнього процесу (за кожною навчальною дисципліною).

Отже, результати проведеного опитування можна вважати неупередженими

та адекватними, а отриманий результат задоволеності якістю освітнього процесу - релевантним.

Перелік питань опитувальника респондентів, наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Рекомендований перелік питань

№ з/п	Питання	форма відповіді
1	Чи вважаєте Ви зміст навчальної дисципліни актуальним, сучасним та корисним?	Так/Ні
2	Чи пояснив викладач на першому занятті критерії, порядок, форми та строки проведення поточного та підсумкового контролю знань за дисципліною?	Так/Ні
3	Чи вважаєте Ви, що оцінювання знань з дисципліни протягом семестру було об'єктивним та прозорим?	Так/Ні
4	Оцініть, наскільки складною для вивчення була дисципліна?	Шкала від 1 до 10*
5	Під час проведення занять викладач використовував новітні методи навчання та викладання, у тому числі пов'язані з розвитком соціальних навичок (soft skills), наприклад: інтерактивні лекції, лекції-дискусії, ділові ігри, кейс-методи, робота в команді, публічні виступи, ведення диспутів і переговорів, тощо?	Так/Ні
6	Чи усі навчально-методичні розробки, які використовувалися під час проведення занять, є актуальними (опубліковані принаймні за останні п'ять років)?	Так/Ні
7	Оцініть, наскільки методи навчання, які застосовує викладач, є ефективними для досягнення очікуваних результатів	Шкала від 1 до 10
8	Оцініть, наскільки зміст навчально-методичних матеріалів, що розміщені на платформі дистанційної освіти Moodle, забезпечує виконання навчальних завдань та засвоєння матеріалу з дисципліни	Шкала від 1 до 10
9	Чи стикалися Ви з випадками порушення принципів академічної доброчесності з боку інших студентів під час вивчення навчальної дисципліни (списування, академічний плагіат, фальсифікація тощо)?	Ні/Так
10	Оцініть, наскільки рівень викладання дисципліни відповідав Вашим очікуванням	Шкала від 1 до 10
11	Оцініть, наскільки доступною була можливість отримати консультацію викладача під час вивчення дисципліни	Шкала від 1 до 10
12	Чи мали ви можливість обирати тематику індивідуальних завдань чи пропонувати власну (курскові роботи, проєкти, розрахунково-графічні роботи тощо)?	Так/Ні
13	Що вам найбільше сподобалося під час вивчення даної дисципліни?	Поле для відповіді
14	Що б Ви порадили змінити чи удосконалити для поліпшення	Поле для

якості навчання з даної дисципліни?	Відповіді
-------------------------------------	-----------

Розподіл відповідей було обраховано та узагальнено у відсотковому співвідношенні за рівнем задоволеності (для питань з двома варіантами відповіді) та середньозваженим рівнем задоволеності (для питань де застосовувана оціночна шкала). Таким чином, у підсумку задоволеність якістю освіти визначалась виключно по «високому» рівню. Індивідуальні коментарі респондентів приймалися до уваги при аналізі результатів, проте не могли бути відображені в інтегральних оціночних показниках.

За результатами опитування по ОР «бакалавр» студенти практично з усіх питань відмічають високий рівень задоволеності якістю освітнього процесу. До того ж, коментуючи окремі дисципліни, студенти відзначали:

- викладання лекцій було доступним;
- система навчання була строгою, але якісною;
- дисципліна викладається на високому рівні;
- ніяких зауважень немає;
- дисципліна викладається цікаво і зрозуміло, тощо.

Але слід також відзначити, що разом із позитивною оцінкою і задоволеністю якістю освітнім процесом, студенти надали й слушні поради для подальшого удосконалення. Зокрема це стосується таких аспектів освітнього процесу (відзначено студентами у коментарях):

- збільшити кількість інтерактивних завдань;
- можна збільшити кількість розрахункових задач;
- використовувати більше наглядної інформації;
- збільшити виконання творчих завдань;
- більше розповідей цікавих прикладів від викладача та інші рекомендації.

За результатами опитування по ОР «бакалавр» студенти відзначають високий рівень задоволеності з набуття компетентностей за спеціальністю. Про це свідчать відповіді по таким питанням:

- питання 1, рівень задоволеності 93,09%;
- питання 2, рівень задоволеності 83,39%;

За результатами опитування по ОР «бакалавр» студенти відзначають високий рівень задоволеності щодо організації навчального процесу:

- питання 3, рівень задоволеності 90,66%.
- питання 4, рівень задоволеності 95,93%.

За результатами опитування по ОР «бакалавр» студенти відзначають високий рівень задоволеності з об'єктивності оцінювання:

- питання 7, рівень задоволеності 87,41%.

Разом з тим, слід відзначити і розбіжності у результатах оцінки між студентами різних курсів навчання. Це пов'язано з порівняльним переважанням

дисциплін загального циклу підготовки на молодших курсах порівняно зі старшими курсами, які спрямовані на формування загальних компетентностей, що формують майбутнього випускника як самостійного, цілеспрямованого і повноправного члена суспільства. Тому рівень задоволеності якістю освітнього процесу поступово зростає у розрізі окремих питань. Так, наприклад, по питанню «Зміст навчальної дисципліни дає можливість здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності», рівень задоволеності наступний:

- по 1-му курсу – 74,29%;
- по 2-му курсу – 74,40%;
- по 3-му курсу – 91,78%;
- по 4-му курсу – 93,09%.

А по питанню «Вважаю вивчення навчальної дисципліни корисним для моєї подальшої професійної діяльності», рівень задоволеності по курсах навчання склав:

- по 1-му курсу – 80,00%;
- по 2-му курсу – 84,16%;
- по 3-му курсу – 98,48%;
- по 4-му курсу – 100,00%.

Співставлення цих результатів опитування графічно подано на рисунку 1.

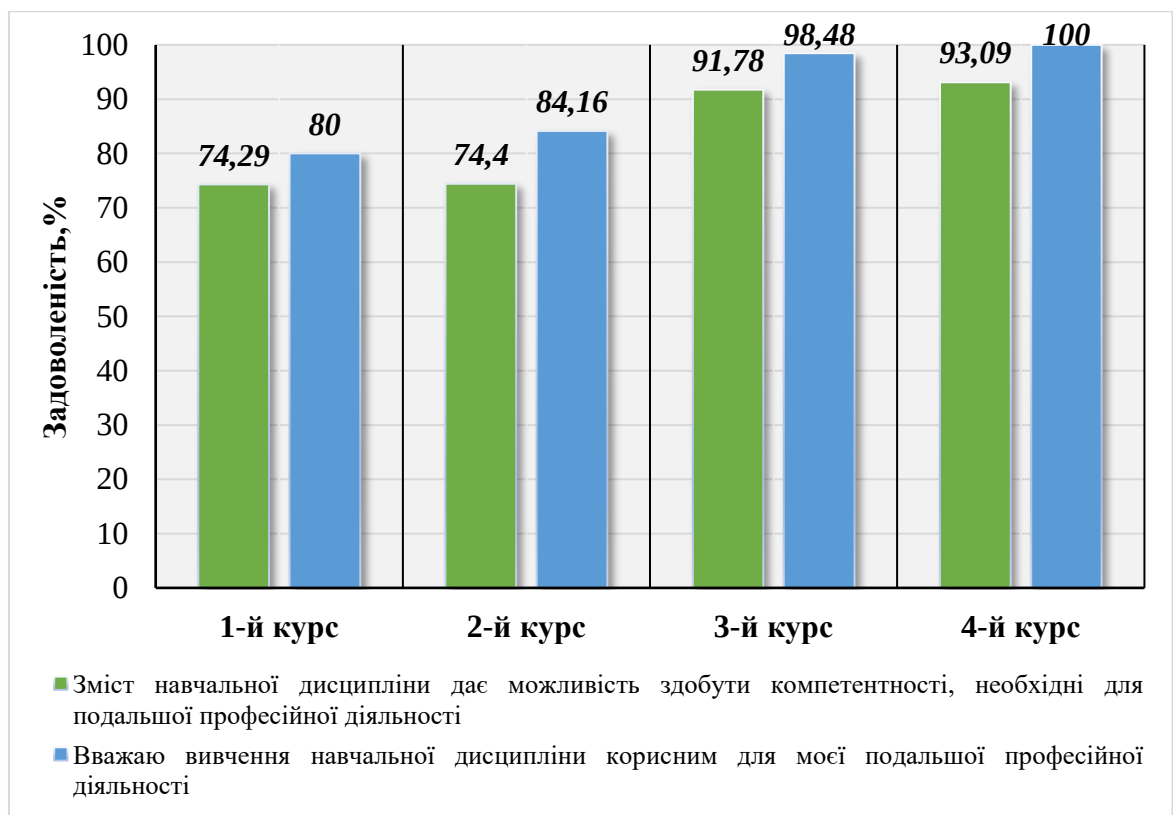

Рисунок 1 – Задоволеність дисципліною у розрізі майбутньої професії, студенти спеціальності 076, ОР «бакалавр».

Таким чином викладачам освітніх компонент і кураторам академічних груп потрібно посилити освітню роботу щодо компетентнісного підходу до організації освітнього процесу у вищій освіті, пояснювати студентам необхідність набуття як професійних, так і загальних компетентностей, формувати позитивну мотивацію до навчання у здобувачів вищої освіти.

За результатами опитування, студенти також високо оцінюють рівень задоволеності із набуття додаткових навиків, а саме *soft skills* – робота в команді, публічні виступи, міжособистісне спілкування, ведення дискусій і переговорів, тощо, у порівнянні з першим семестром 2024-2025 навчального року. Так в цілому рівень задоволеності склав:

- питання 6, рівень задоволеності 88,34%.

Але тут також слід відмітити, що між курсами спостерігається відмінність у сприйнятті додаткових навиків, які забезпечують навчальні дисципліни. Так з питання 6, у розрізі курсів навчання, рівень задоволеності склав:

- по 1-му курсу – 76,36%;
- по 2-му курсу – 79,99%;
- по 3-му курсу – 97,00%;
- по 4-му курсу – 100,00%.

Разом із отриманням додаткових навиків, слід також відмітити, що за результатами опитування по ОР «бакалавр» студенти відзначають високий рівень взаємодії із викладачами та викладання дисциплін. Це відзначено у опитувальнику питаннями «Викладач відкритий для спілкування та доступний для зворотного зв'язку та консультування» та «Як би Ви оцінили рівень викладання дисципліни». Задоволеність здобувачів різних курсів представлена на рис. 2.

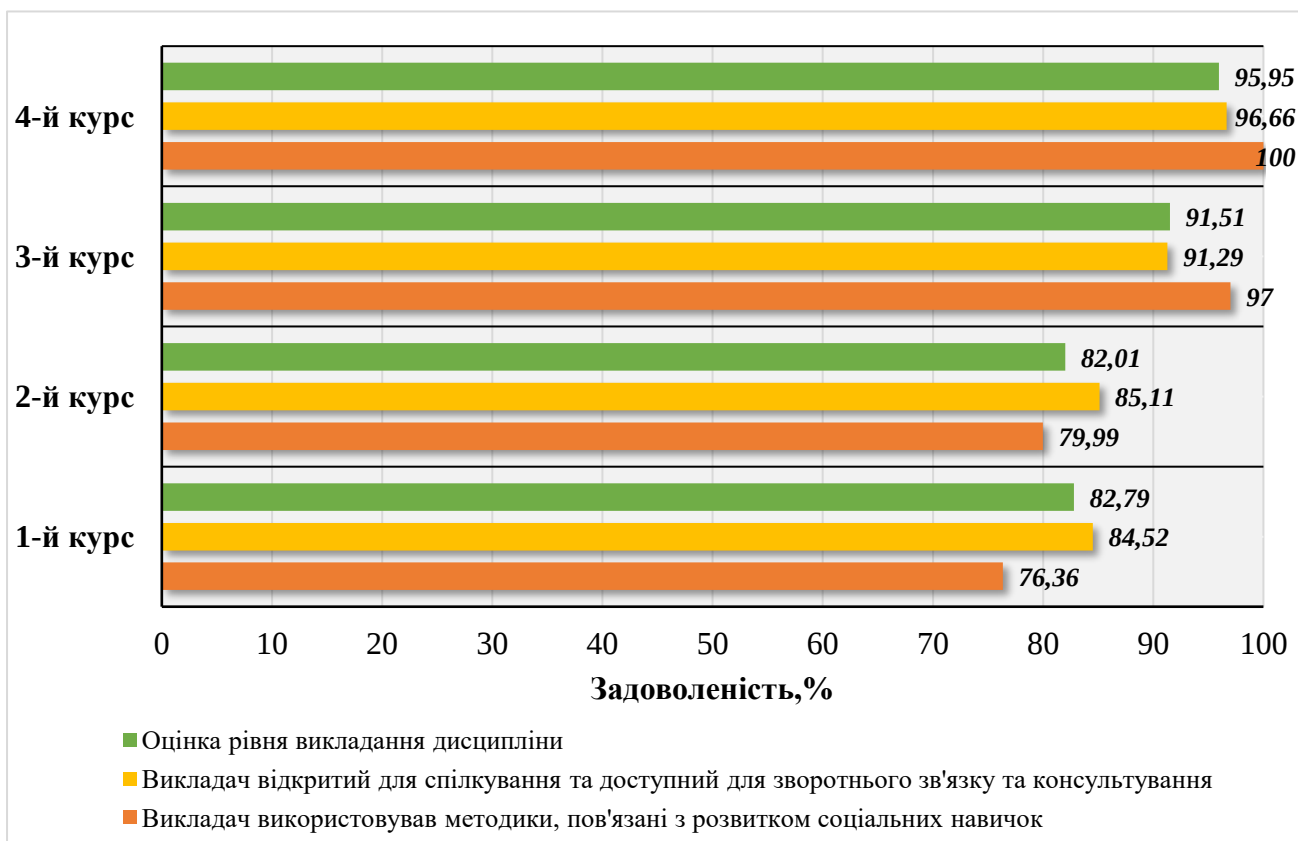

Рисунок 2 – Задоволеність викладанням і комунікацією з викладачами, студенти спеціальності 076, ОР «бакалавр».

Відповідно інтегральні результати по ОР «бакалавр» були наступні:

- питання 7, рівень задоволеності 82,66%.
- питання 10, рівень задоволеності 89,40%;

Тому слід зробити висновок, що і саме викладання, і викладацькі методики, і комунікація між викладачами і здобувачами знаходиться на високому рівні. Проте слід відзначити, що підвищення рівня педагогічної та фахової майстерності викладача в жодному разі не можна зупиняти, оскільки це негативно відзначиться на якості освітнього процесу.

Окрему увагу слід приділити такому моменту якості освітнього процесу, як реалізація здобувачами вищої освіти їх академічної свободи. Щодо освітнього процесу це відображено у питанні «Чи мали ви можливість обирати тематику індивідуальних завдань (курсіві роботи, проекти, доповіді, реферати)». За результатами опитування по ОР «бакалавр» студенти відзначають високий рівень:

Разом з тим, тут теж слід відзначити і розбіжності у результатах оцінки між студентами різних курсів навчання. Так само це полягає у більшій кількості дисциплін загального циклу підготовки на молодших курсах, у яких тематика не може бути прив'язана до різних об'єктів науково-навчального дослідження чи пошуку. В той же час на старших курсах можлива значно більша комбінаторика варіацій на кшталт «один об'єкт дослідження – різні предмети дослідження» чи

«один предмет дослідження – різні об'єкти дослідження». Тому рівень задоволеності також поступово зростає по курсам навчання:

- по 1-му курсу – 66,05%;
- по 2-му курсу – 72,50%;
- по 3-му курсу – 99,25%;
- по 4-му курсу – 92,85%.

Слід відмітити й позитивні результати оцінювання здобувачами вищої освіти технічного і методичного забезпечення навчального процесу. Це відображено у питанні 8. За результатами опитування по ОР «бакалавр» спеціальності 076 студенти доволі високо оцінюють забезпечення дисциплін навчальними матеріалами, що розміщені на платформі дистанційної освіти, електронній бібліотеці, інших ресурсах, тощо. Відповідно інтегральний результат по ОР «бакалавр» такий:

- питання 8, рівень задоволеності 86,39%.

За результатами опитування по ОР «бакалавр» по курсам навчання, високий рівень задоволеності із забезпечення навчальними матеріалами розподілився:

- по 1-му курсу – 79,45%;
- по 2-му курсу – 79,75%;
- по 3-му курсу – 90,90%;
- по 4-му курсу – 95,47%.

Графічно представлено значення по курсам на рис. 3.

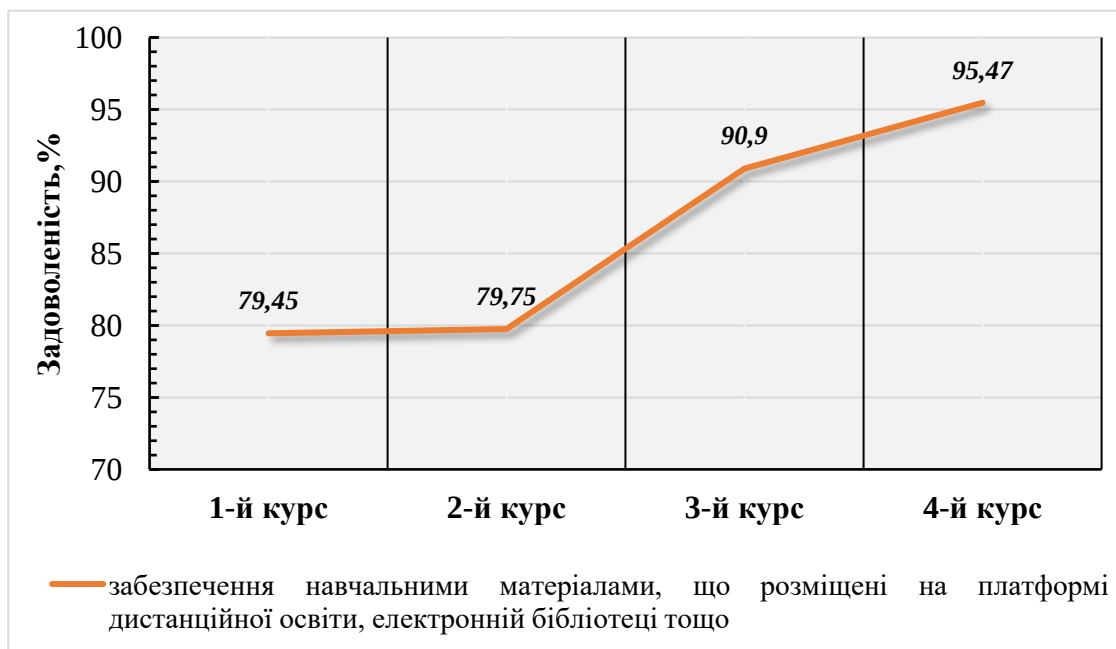

Рисунок 3 – Задоволеність навчально-методичним забезпеченням, студенти спеціальності 076, ОР «бакалавр».

Отже, отримані результати позитивно характеризують задоволеність

студентами якістю освітнього процесу, але також вимагають розглянути відповідні зміни та коригування до забезпечення дисциплін, які будуть викладатися у 2025-2026 н.р. Зокрема в першу чергу це стосується дисциплін, які отримали результати оцінювання нижчі за середні за критеріями:

- забезпеченості навчальними матеріалами;
- якістю викладання;
- відповідності вимогам щодо сучасних навиків і компетенцій.

Викладачам, які виступають координаторами цих дисциплін, також рекомендовано проаналізувати стан підвищення кваліфікації, зокрема для участі таких викладачів у програмах підвищення кваліфікації НАПН ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», участь у програмах академічної мобільності, проходження відповідних навчальних курсів щодо якості освіти на освітніх ресурсах (Курсера, Прометеус, тощо). Разом цим, перед початком наступного семестру та затвердженям РПНД, необхідно здійснити аналіз змісту та підготовки навчальних матеріалів за дисциплінами які отримали нижчі за середні інтегральні результати оцінювання, а також наповненість дистанційних курсів таких дисциплін.

Дані результати опитування студентів довести до відома усіх НПП кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, обговорити на засіданні кафедри та розмістити на сторінці кафедри для публічного ознайомлення усіх зацікавлених сторін.

Завідувач кафедри економіки, підприємництва
та маркетингу, к.е.н., доцент

Марина ЧИЖЕВСЬКА

Гарант освітньої-професійної програми
«Економіка бізнесу», к.е.н., доцент

Олександр ХАДАРЦЕВ